

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

รหัสวิชา : 3521101

Fundamentals of Accounting 1

การบัญชีขั้นต้น 1

อาจารย์กิ่งกาญจน์ จารุกรรุณา
อ.อ. อาจารย์
สาขาวิชา บัญชี
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

บรรยายโดย อาจารย์กิ่งกาญจน์ จารุกรรุณา

Nakhon Pathom Rajabhat University

คำอธิบายรายวิชา

ความหมาย วัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการบัญชี กฎหมายวิชาชีพ การบัญชี จริยธรรมของวิชาชีพบัญชี กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน ระบบบัญชีคู่ การวิเคราะห์รายการค้า การบันทึกรายการในสมุดบันทึกรายการ ขึ้นต้นและขึ้นปลาย การจัดทำบทดลอง กระจายทำการ งบการเงิน การปรับปรุง รายการบัญชี และการปิดบัญชี การบัญชีสำหรับกิจการซื้อขายสินค้า และการบันทึก บัญชีภาษีมูลค่าเพิ่ม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย วัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการบัญชี กฎหมายวิชาชีพการบัญชี จริยธรรมของวิชาชีพบัญชี กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน
2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลัก วิธีการ ขั้นตอนการจัดทำบัญชีและมีทักษะปฏิบัติงานบัญชีเบื้องต้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป
3. ฝึกการวิเคราะห์รายการค้า การบันทึกรายการในสมุดบัญชีขั้นต้นและผ่านรายการ ไปบันทึกรายการในสมุดบัญชีขั้นปลาย จัดทำงบทดลอง
4. สามารถจัดทำกระดาษทำการปรับปรุงรายการบัญชี และนำเสนองบการเงินที่สมบูรณ์ตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป การจัดทำงบการเงินสำหรับธุรกิจซื้อขายสินค้าให้บริการครอบคลุมด้านภาษีอากรที่เกี่ยวข้อง
5. มีจริยธรรมในการทำบัญชี สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริงในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชี

- ✓ ความหมายของการบัญชี
- ✓ วัตถุประสงค์ของการบัญชี
- ✓ ประโยชน์ของการบัญชี
- ✓ กฎหมายวิชาชีพบัญชี
- ✓ กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน
- ✓ ประเภทของธุรกิจ
- ✓ รูปแบบของธุรกิจ

ความหมายของการบัญชี

การบัญชี (Accounting)

สมาคมผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของประเทศสหรัฐอเมริกา (The American Institute of Certified Public Accountants : AICPA) ได้ให้ความหมายของการบัญชีไว้ดังนี้

' Accounting is the art of recording, classifying and summarizing in a significant manner and in terms of money, transactions and events which are, in part at least, of financial character and interpreting the results thereof.'

หรือ ศิลปะของการจดบันทึก การจำแนกให้เป็นหมวดหมู่ และการสรุปผลสิ่งสำคัญในรูปตัวเงิน รายการ และเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับทางการเงิน รวมทั้งการแปลความหมายของผลการปฏิบัติดังกล่าวด้วย

ความหมายของการบัญชี (ต่อ)

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ซึ่งเรียกย่อว่า ส.บช. (The Institute of Certified Accountants and Auditor of Thailand : ICAAT) ได้ให้ความหมายของการบัญชีไว้ดังนี้

การบัญชี (Accounting) หมายถึง ศิลปะของการเก็บรวบรวม บันทึก จำแนก และทำสรุปข้อมูลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปตัวเงิน ผลงานขั้นสุดท้ายของการบัญชีก็คือ การให้ข้อมูลทางการเงิน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่บุคคลหลายฝ่าย และผู้ที่สนใจในกิจกรรมของกิจการ

โดยสรุป การบัญชี (Accounting) หมายถึง ศิลปะของการรวบรวม จัดบันทึก จำแนก และสรุปผลข้อมูล รายการ หรือเหตุการณ์ต่างๆที่เป็นจำนวนเงิน แล้วจัดทำเป็นรายงานทางการเงิน รวมทั้งการวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูล เพื่อเป็นประโยชน์แก่บุคคลหลายฝ่ายที่สนใจในกิจกรรมของกิจการ

ขั้นตอนการทำบัญชี

การรวบรวม (Collecting)

การบันทึก(Recording)

การจำแนก (Classifying)

การสรุปข้อมูล (Summarizing)

การแปลความหมายข้อมูล (interpreting)

วัตถุประสงค์ของการบัญชี

- เพื่อจดบันทึกรายการค้าต่างๆที่เกิดขึ้น โดยเรียงลำดับก่อนหลัง และจำแนกประเภทเป็นหมวดสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และค่าใช้จ่าย
- เพื่อให้การบันทึกรายการค้าเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป และตามกฎหมายวิชาชีพบัญชี
- เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงาน และฐานะการเงินของกิจการ

ประโยชน์ของการบัญชี

- การจดบันทึกรายการค้าที่เกิดขึ้น ใช้เป็นหลักฐานสำคัญในการอ้างอิงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในภายหลังได้
- ช่วยให้เห็นทราบถึงผลการดำเนินงานของกิจการในระยะเวลาดใดเวลาหนึ่ง ว่ากิจการมีกำไรหรือขาดทุนเป็นจำนวนเท่าไร
- ช่วยให้เห็นทราบถึงฐานะการเงินของกิจการ ณ ขณะใดขณะหนึ่ง ว่ากิจการมีสินทรัพย์หนี้สิน และส่วนทุนเท่าไร
- ช่วยในการบริหารงานเพื่อวางแผนและควบคุมการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดการณ์ไว้
- ช่วยป้องกันข้อผิดพลาดในการทำงาน และสามารถตรวจสอบได้ว่ามีอะไรหรือรายการใดที่หลงลืม

กฎหมายวิชาชีพบัญชี

1. พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543
2. พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547
3. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
4. พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด
5. ประมวลรัษฎากร

พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543

กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีและนักบัญชีไว้ชัดเจน ดังนี้

ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี หมายถึง ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทยและกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ที่ต้องจัดให้มีการทำบัญชีนับแต่วันที่เริ่มกิจการ

ผู้ทำบัญชี หมายถึง ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ไม่ว่าจะได้กระทำในฐานะลูกจ้างหรือไม่ก็ตาม ได้แก่ พนักงานบัญชีของบริษัท หรือผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระ หรือสำนักงานบัญชี ต้องจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามความจริง ตามมาตรฐานการบัญชี โดยมีเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนรายการให้ถูกต้องครบถ้วน

พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

กำหนดให้มีสภาวิชาชีพบัญชี มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพบัญชี รวมทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาชีพ การบัญชีและคุณสมบัติของสมาชิกสภาวิชาชีพการบัญชี ตลอดจนจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

วิชาชีพบัญชี 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการทำบัญชี
2. ด้านการสอบบัญชี
3. ด้านการบัญชีบริหาร
4. ด้านการวางระบบบัญชี
5. ด้านการบัญชีภาษีอากร
6. ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี

ทั้งนี้ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพเป็นผู้ทำบัญชี เว้นแต่เป็นสมาชิกสภาวิชาชีพหรือขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชี

จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2561 แบ่งเป็น 6 ข้อ ดังนี้

1. ความซื่อสัตย์สุจริต
2. ความเที่ยงธรรมความเป็นอิสระ
3. ความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ การรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน
4. การรักษาความลับ
5. พุทธิกรรมทางวิชาชีพ
6. ความโปร่งใส

บทกำหนดโทษ 1. ตักเตือนเป็นหนังสือ
หรือห้ามประกอบวิชาชีพบัญชีระยะไม่เกิน 3 ปี

2. ภาคทัณฑ์ 3. พักใช้ใบอนุญาต
4. เพิกถอนใบอนุญาต การขึ้นทะเบียน

กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (Conceptual Framework For Reporting)

- เป็นแนวทางสำหรับคณะกรรมการมาตรฐานการรายงานทางการเงินในการพัฒนามาตรฐานการรายงานทางการเงินในอนาคต และในการทบทวนมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีในปัจจุบัน
- เป็นแนวทางสำหรับผู้จัดทำงบการเงินในการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงิน (IFRS) มาปฏิบัติ รวมทั้งเป็นแนวทางในการปฏิบัติเรื่องที่ยังไม่มีมาตรฐานการรายงานทางการเงินรองรับ

กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (Conceptual Framework For Reporting)

พ.ศ.	ไทย	ระหว่างประเทศ
2542	แม่บทการบัญชี	IASC Sccounting Framework
2552	แม่บทการบัญชี (ปรับปรุง 2552)	Framework (Bound Volume 2009)
2557 2558	กรอบแนวคิดสำหรับการ รายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2557) (ปรับปรุง 2558)	IASB Conceptual Framework (BV 2014) (BV2015)
2563	กรอบแนวคิดสำหรับการรายงาน ทางการเงิน	IASB Conceptual Framework (BV2020)

ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์

เดิม 4 ลักษณะ

เข้าใจได้

เกี่ยวข้องกับ
การตัดสินใจ

เชื่อถือได้

เปรียบเทียบกันได้

ใหม่ 2 ลักษณะ

เกี่ยวข้องกับ
การตัดสินใจ

ความเป็นตัวแทน
อันเที่ยงธรรม

ลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐาน (หลัก)

ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ (ต่อ)

เดิม 5 ลักษณะ

ตัวแทนอันเที่ยงธรรม

เนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ

เป็นกลาง

ระมัดระวัง

ครบถ้วน

ใหม่ 4 ลักษณะ

เปรียบเทียบกันได้

พิสูจน์ยืนยันได้

ทันเวลา

เข้าใจได้

ลักษณะเชิงคุณภาพเสริม (รอง)

กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน

- **วัตถุประสงค์**ของรายงานการเงิน เพื่อให้ข้อมูลการเงินซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้หลักในการตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุนในกิจการหนึ่ง ๆ
- **ผู้ใช้หลัก** คือ นักลงทุน ผู้ให้กู้ และเจ้าหนี้อื่น
- **งบการเงิน** คือ รายงานการเงินที่มีรูปแบบเฉพาะที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และค่าใช้จ่ายของกิจการที่เสนอรายงาน
 - ✓ **องค์ประกอบ**ของฐานะการเงิน ได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ
 - ✓ **องค์ประกอบ**ของการดำเนินงาน ได้แก่ รายได้ และค่าใช้จ่าย

กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน

➤ ข้อสมมติการดำเนินงานต่อเนื่อง (Going-concern Concept)

โดยปกติ กิจการจะจัดทำงบการเงินตามข้อสมมติว่ากิจการจะดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และจะดำเนินงานต่อไปในอนาคตที่คาดการณ์ได้ ดังนั้น จึงสมมติได้ว่ากิจการไม่มีความตั้งใจและไม่มีความจำเป็นที่จะเลิกกิจการ

ดังเช่น สินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ที่มีการแสดงราคาทุนเดิมในงบการเงิน ไม่ได้แสดงรายการด้วยราคาที่จะขาย เหตุเพราะกิจการจะดำรงอยู่ต่อไป ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการขายแต่มีไว้เพื่อดำเนินงานในกิจการ

ประเภทของธุรกิจ

ธุรกิจที่ให้บริการ (Service Firm)

- สำนักงานบัญชี
- สำนักงานทนายความ
- โรงแรม
- โรงภาพยนตร์
- ธุรกิจโฆษณา เป็นต้น

ธุรกิจซื้อขายสินค้า (Merchandising Firm)

- ห้างสรรพสินค้า
- ร้านค้าปลีก
- ร้านค้าส่ง เป็นต้น

ธุรกิจผลิตสินค้าเพื่อจำหน่าย (Manufacturing Firm)

- โรงผลิตน้ำมัน
- โรงผลิตน้ำดื่ม
- โรงงานผลิตอาหารสำเร็จรูป เป็นต้น

รูปแบบของธุรกิจ

กิจการเจ้าของคนเดียว (Proprietorship)

- กิจการขนาดเล็ก
- เจ้าของรับผิดชอบในหนี้สินของกิจการโดยไม่จำกัด

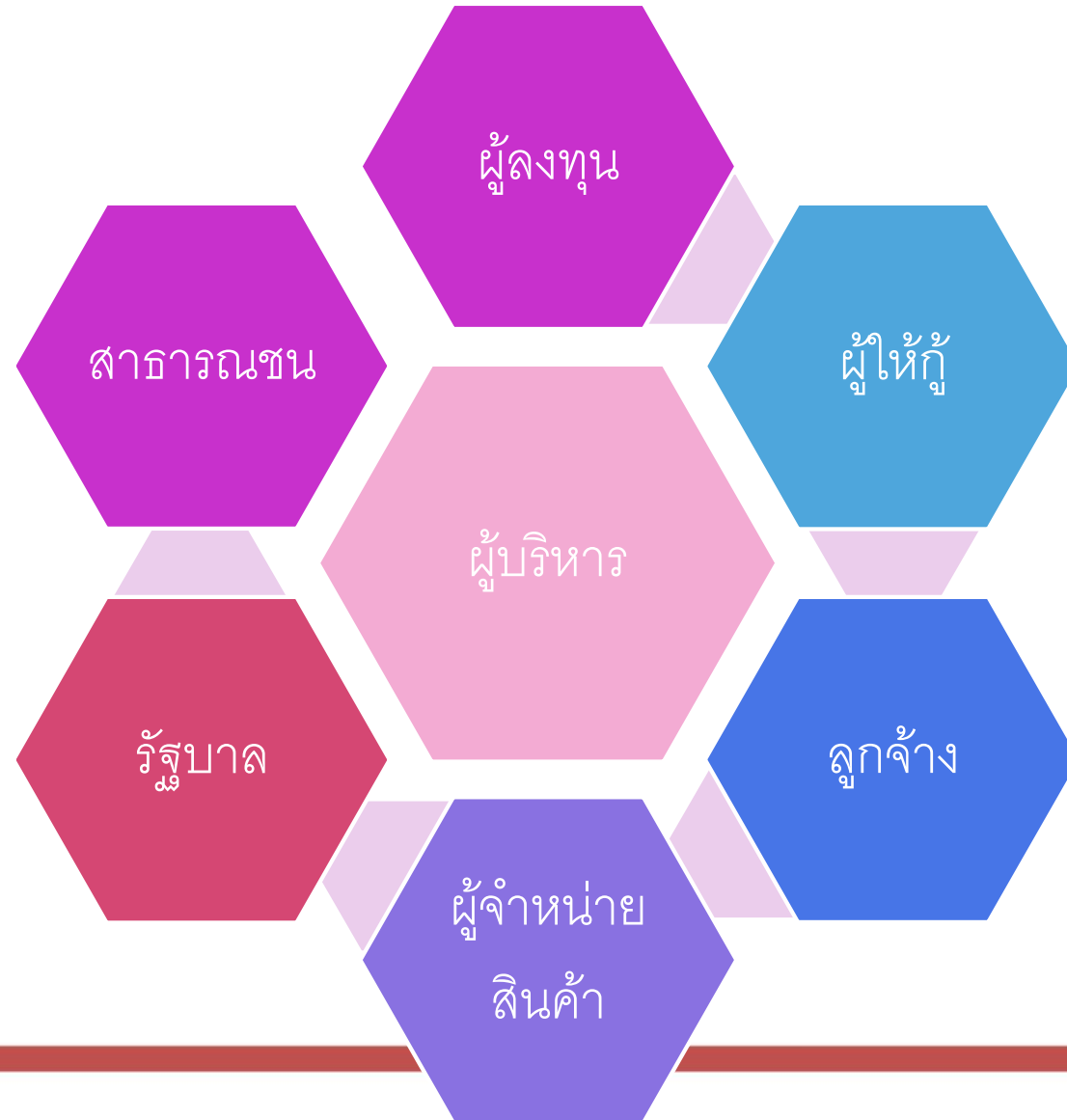
ห้างหุ้นส่วน (Partnership)

- กิจการตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันลงทุน และแบ่งกำไรขาดทุนตามข้อตกลง
- ห้างหุ้นส่วนสามัญ
- ห้างหุ้นส่วนจำกัด

บริษัทจำกัด (Corporation)

- แบ่งทุนออกเป็นหุ้นมูลค่าหุ้นละเท่า ๆ กัน
- บริษัทจำกัด
- บริษัทมหาชนจำกัด

ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder)

แบบฝึกหัดบทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชี

1. การบัญชีหมายถึงอะไร
2. ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดทำบัญชีคืออะไร
3. จงบอกขั้นตอนของการบัญชี
4. ประเภทของธุรกิจจำแนกได้กี่ประเภท อะไรบ้าง
5. รูปแบบของธุรกิจจำแนกได้กี่ประเภท อะไรบ้าง
6. ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีกับผู้ทำบัญชีแตกต่างกันอย่างไร
7. จงบอกจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีอะไรบ้าง
8. วิชาชีพบัญชีมีกี่ด้าน อะไรบ้าง
9. จงบอกถึงลักษณะคุณภาพของข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์
10. จงบอกถึงองค์ประกอบงบการเงิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม